

Csőre töltött eszkaláció a geopolitikai súlynövelés jegyében. De megéri-e ellőni a belarusz patront?

SEREMET SÁNDOR

MKI Elemzés

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Szerző(k):

Seremet Sándor

Lektorálta:

Vass Ágnes, Kulcsár Andrea

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzők magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Magyar Külügyi Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

ISSN 2063–9244

<https://doi.org/10.47683/KKIElemzesek.KE-2026.17>

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

A borítókép forrása: Shutterstock

2026. július 16.

Seremet Sándor, vezető kutató, MKI

CSÖRE TÖLTÖTT ESZKALÁCIÓ A GEOPOLITIKAI SÚLYNÖVELÉS JEGYÉBEN. DE MEGÉRI-E ELLŐNI A BELARUSZ PATRONT?

Az elmúlt hónapokban drasztikusan romlott Ukrajna és Belarusz viszonya. Volodimir Zelenszkij személyes szankciókat hirdetett meg Aljakszandr Lukasenka ellen, mert azzal vádolja, hogy aktívan támogatja Oroszországot a háborúban, segíti a szankciók kijátszását, és a hazája szuverenitását a saját hatalma megőrzésére váltja. Kijev ismét azt állítja, hogy Belarusz területén olyan technikai infrastruktúra működik, amely segíti az Észak-Ukrajna elleni orosz dróntámadások irányítását. Ezek nem új feltételezések Minszk kritikusai részéről, ezért a vádak időzítése arra utal, hogy azok mögött a kommunikációs paneleken túl stratégiai megfontolások állnak. Minszk eddig kerülte az eskalációt, Kijev pedig fokozatosan növelte a tétet. Lukasenka az utóbbi időben Moszkvában és Pekingben is járt hivatalos látogatáson, ami több kérdést is felvetett a szakértői körökben. Ukrajna és az európai partnerei szerint Moszkva be akarja vonni Belaruszt a háborúba, Moszkvában pedig ugyanezt Ukrajnáról és partnereiről állítják. Mit jelent ma a „belarusz balkon”, és lehet-e Belarusz?

AZ ESZKALÁCIÓ LÉPCSŐI

Ukrajna az orosz–ukrán háború kitörése óta arra törekedett, hogy az északi szomszédja, Belarusz lehetőség szerint távol maradjon attól. 2026 januárjától azonban ez a megközelítése változni látszik: Kijev jól láthatóan egy eskalációhoz vezető útra lépett Minszkkal szemben, amit az eddig figyelmen kívül hagyott. Volodimir Zelenszkij Vilniusban ugyanis találkozott a belarusz ellenzék vezetőjével, Szvjatlana Tyihanovszkájával, majd egy beszédében élesen bírálta a minszki kormányt, és különmegbízottat jelölt ki a Tyihanovszkaja-csapattal való kapcsolattartásra, amelyre immár hivatalos partnerként tekintett.¹ Azóta több alkalommal is felmerült, hogy Minszk támadásra készül

1 Nagy Angelina Zsófia és Seremet Sándor, „Negatív semlegességtől erkölcsi konfrontációig – Volodimir Zelenszkij új Belarusz-politikára vált”, *MKI Nézőpont*, 2026. február 4., <https://hiia.hu/wp-content/uploads/2026/02/Seremet-Nagy-Negativ-semlegessegto-erkolcsi-konfrontacioig-Volodimir-Zelenszkij.pdf>.

Ukrajna ellen, vagy legalábbis ismét hajlandónak mutatkozik az orosz csapatok átengedésére.² Tyihanovszkaja kijevi látogatása³ után fokozódtak a vádaskodó megnyilvánulások. Az ukrán fél részéről az egyikben az hangzott el, hogy már ötszáz potenciális belarusz célpontot jelöltek ki az ukrán drónok számára. A fehérorosz válasz mindössze annyi volt, hogy nekik csupán egy célpontjuk van Ukrajnában.⁴

A lépés elsődleges hatása Belarusznak mint potenciális tárgyalási helyszínnek a kizárása. Minszk a 2014–2022 közötti folyamatok és a 2022-es első egyeztetések színtere volt, erre azonban már nincs lehetősége,⁵ a Zelenszkij által bevezetett szankciók⁶ pedig e csatorna teljes politikai elszigetelését jelentik.

Másodszorban Ukrajna igyekszik elejét venni annak, hogy Belarusz egy olyan közvetítő szerephez jusson, amely lehetővé tenné az amerikai és az orosz gazdasági érdekcsoportok számára, hogy rajta keresztül tudjanak új kereskedelmi kapcsolatokat kiépíteni. Annak a kockázata, hogy Belarusz – az Oroszországgal közös gazdasági térben – egy részleges szankcióenyhítés esetén informális csatornává válhat, Kijevben és több európai fővárosban is aggodalmat kelt. Washington jelenlegi stratégiája ugyanis a fokozatos normalizáció irányába mutat: egyes belarusz entitások már lekerültek a szankciós listákról,⁷ a Fehér Ház különmegbízottat nevezett ki, és Belarusz meghívást kapott a washingtoni Béketanács ülésére is (igaz a külügyminiszter vezette delegáció vízumigénylését elutasították). Egy lehetséges modellben Belarusz kvázi „offshore” csomóponttá válhatna az USA és Oroszország, illetve az Oroszország és Európa közötti kereskedelemben. A politikai indok pedig Belarusz teljes diszkreditálása. Kijevet ugyanis rendkívül zavarják az amerikai normalizációs kísérletek, amelyek

2 Катерина Лазарева, „Росія готує новий наступ з Білорусі на Київ: Зеленський розкрив плани Москві” [Oroszország újabb támadásra készül Belarusból Kijev ellen: Zelenszkij leleplezte Moszkva terveit], *The Page.ua*, 2026. május 15., <https://thepage.ua/ua/news/zagroza-z-bilorusi-zelenskij-poperediv-pro-mozhlivij-nastup-na-kiyiv-abo-nato>.

3 „Belarus Opposition Leader Visits Kyiv after Russia's most Devastating Attack This Year”, *Euronews*, 2026. május 25., <https://www.euronews.com/my-europe/2026/05/25/belarus-opposition-leader-visits-kyiv-after-russias-most-devastating-attack-this-year>.

4 Khrystyna Bondarieva és Alona Mazurenko, „Lukashenko Responds to Ukrainian Drone Commander's Remark about 500 Targets in Belarus: »We Have One Target«”, *Ukrainska Prava*, 2026. május 31., <https://www.pravda.com.ua/eng/news/2026/05/31/8037159/>.

5 Manfred Huterer és Astrid Sahn, „Belarus: Sovereignty under Threat Impacts of the Russian War against Ukraine”, *SWP Comment*, 2024. június 22., https://www.swp-berlin.org/publications/products/comments/2024C22_belarus.pdf.

6 „Ukraine Imposed Sanctions on Self-Proclaimed President of Belarus Alexander Lukashenko for Assisting Russia's Armed Aggression against Ukraine”, *President of Ukraine*, 2026. február 18., <https://www.president.gov.ua/en/news/ukrayina-zastosuvala-sankciyi-proti-samoprogoloshenogo-prezi-102917>.

7 Tatsiana Kulakevich, „The US and Europe Are Diverging on How to Deal with Belarus – and That Could Benefit Putin's Loyal Ally”, *The Conversation*, 2026. június 4., <https://theconversation.com/the-us-and-europe-are-diverging-on-how-to-deal-with-belarus-and-that-could-benefit-putins-loyal-ally-284127>.

egyrészt mintaként szolgálhatnak egy esetleges orosz normalizációhoz, másrészt pedig Minszk ismét közvetítőként léphetne fel, márpedig annak a lehetőségét mind Ukrajna, mind az Európai Unió kategorikusan elutasítja.⁸

Harmadrészt – ahogyan azt egyes szakértői körökben is megfogalmazták –, a kijevi eskalációs lépések mögött a politikain kívül gyakorlati célok is meghúzódnak. Azzal ugyanis, ha Belarusz bekapcsolódna a háborúba, legitim célpontokká válnának az ország – nagyjából 24 millió tonnát elérő összkapacitású olajfinomítói is, amelyek Oroszország beszállítói, valamint minden olyan belarusz üzem és gyár is célponttá válhat, amelyek az orosz hadipart ellátják, kiszolgálják, vagy az orosz haditechnikát javítják.⁹ Ugyanakkor az ukrán lépések egyfajta erődemonstrációnak is tekinthetők, amelyekkel Kijev a regionális pozícióit igyekszik megerősíteni. Ez a játszma azonban kockázatos: szélsőséges esetben Belarusz aktívabb a vázolniál aktívabb szerepvállalása a háborúban akár egy „második front” megnyílását is eredményezheti. Ráadásul hiába áll fenn annak is a lehetősége, hogy a háborúba sodródás miatt – ami az Európai Unióban korántsem okozna problémát –, Lukasenka elveszítené a hatalmát, de abban a Trump-adminisztráció nem érdekelt, ezért Ukrajnának amerikai nyomásra valószínűleg le kellene mondania az ilyen jellegű terveiről.

LUKASENKA BOCSÁNTKÉRÉSE ÉS ZELENSZKIJ ULTIMÁTUMA

Május végén, az Eurázsiai Gazdasági Unió asztanai csúcstalálkozójának a margóján Lukasenkát megkérdezték arról, hogy mit gondol az Ukrajnából érkező fenyegetésekről és hangos eskalációs retorikáról. Az elnök akkor azt válaszolta, hogy az országában senki nem veszi komolyan Kijev „beszólásait”, mert nem lehet tudni, hogy Zelenszkijel éppen mi történik. „Lehet, hogy szívott valamit, vagy beszúrt, aztán ugyanazokat a kijelentéseket teszi”¹⁰ - monda, utalva az ukrán elnök feltételezett drogfüggőségére.

Bár az eskaláció elmaradt, de az éles kijelentések folytatódtak, mígnem Lukasenka egy június végén adott interjújában elnézést kért „Vlagyimir

8 „Почему Зеленский заявляет об угрозах нападения Беларуси?” [Miért állítja Zelenszkij, hogy Belarusz támadással fenyeget?], *Strana.ua*, 2026. május 21., <https://strana.today/news/505891-chno-znachat-postojannye-zajavlenija-zelenskoho-o-napadenii-iz-belarusi.html>.

9 „Готовит ли Зеленский атаку на Беларусь и что будет делать Лукашенко” [Zelenszkij Belarusz megtámadására készül, és mit fog tenni Lukasenka], *Strana.ua*, 2026. június 20., <https://strana.today/news/507562-hotovit-li-zelenskij-ataku-na-belarus-i-chno-budet-delat-lukashenko.html>.

10 Лукашенко назвал трепом заявления Зеленского с угрозами в адрес Беларуси [Lukasenka Szájtépésnek nevezte Zelenszkij fenyegetőzéseit Belarusz irányában], *Belta*, 2026. május 31., <https://belta.by/special/president/view/lukashenko-nazval-trepom-zajavlenija-zelenskogo-s-ugrozami-v-adres-belarusi-783716-2026/>.

Alekszandrovicsról” – akiről korábban vagy a vezetéknevén, vagy csak atyáian Vologyaként beszélt –, ha esetleg megsértődött, és nem kellett volna azokkal a szavakkal illetnie, hiszen ő (mármint Zelenszkij) végül is háborút vív.¹¹ Az orosz keményvonalasok felkapták a fejüket a hirtelen váltásra, de azt Han Csengnek, a Kínai Népköztársaság alelnökének a nem sokkal korábbi minszki látogatásával magyarázzák. A kínai ipar hatalmas beruházásokkal és nagy mennyiségű árucikkal van jelen Belaruszban, valamint az országon halad keresztül az eurázsiai északi közlekedési folyosó is, amelynek a belarusz–lengyel határon van az egyetlen működő belépési pontja az EU-ba. Szakértők úgy vélik, a kínai alelnök „szólhatott rá” Lukasenkára, hogy legalább a szimbolikus deeszkalációra vegye rá magát, mert ha az európai uniós Kijev kérésére tovább nő Minszkre, és egy újabb határozatot rendelnének el, az komolyan sértené Kína gazdasági érdekeit.¹² 2025 őszén ugyanez történt – bár akkor Kijev „közbenjárása” nélkül –, amikor a lengyel fél által kezdeményezett határozat Vang Csi külügyminiszter varsói látogatása után szüntették meg, bár a nyugati média azt lengyel sikerként könyvelte el: a történetek keretezése szerint nem kínai utasításra nyitották meg a határokat – Peking csak „udvariasan jelezte”, hogy kínai beruházások múlhatnak a lengyelek magaviseletén –, hanem a lengyelek hagyták meg Pekingnek, hogy Minszket kényszerítse rá a lengyel és litván területek elleni hibrid akciók felfüggesztésére.¹³

A bocsánatkérést követő napon az oroszországi Brjanszki területen dróntalálat ért egy belarusz ifjúsági labdarúgó csapatot szállító autóbust, amelynek következtében egy személy életét veszttette, és többen megsérültek. Minszk az eset miatt bekérte az ukrán ügyvivőt, valamint tiltakozó nyilatkozatot adott ki. Kijev tagadja, hogy az ukrán fegyveres erőknél köze lenne az incidenshez, és a hagyományoknak megfelelően olyan orosz provokációnak tartja azt,¹⁴ amelynek a célja, hogy Belarusz Moszkva oldalán belépjen a háborúba.

11 Sasha Vakulina, „Лукашенко извинился перед Зеленским, назвав его «молодым и неопытным»” [Lukaszenka bocsánatot kért Zelenszkijtől akit „fiatalnak és tapasztalatlanak” nevezett], Euronews, 2026. június 16., <https://ru.euronews.com/my-europe/2026/06/16/lukashenko-izvinilsya-pered-zelenskim-nazvav-ego-molodym-i-neopytnym>.

12 Незыгарь, „Почему Лукашенко так резко изменил риторику?” [Miért változtatta meg Lukaszenka ilyen élesen a retorikáját?], Telegram, 2026. június 16., <https://t.me/russicaRU/68754>.

13 Nagy Angelina Zsófia és Seremet Sándor, „A Belarusz balkon statikája – lehetőség az amerikai tranzakcionalizmusnak, béklyó az európai politikai gondolkodásnak”, MKI Elemzés, 2025. december 22., <https://hiia.hu/wp-content/uploads/2025/12/Seremet-Nagy-A-A-%E2%80%9EBelarusz-Balkon-statikaja-%E2%80%93-lehetoseg-az-amerikai-tranzakcionalizmusnak-beklyo-az-europai-politikai-gondolkodasnak.pdf>.

14 Sasha Vakulina, „Bus with Belarus Children’s Football Team Hit by a Drone in Russia, Moscow Claims”, Euronews, 2026. június 17., <https://www.euronews.com/my-europe/2026/06/17/bus-carrying-belarus-children-hit-by-a-drone-in-russia-moscow-claims>.

Két nappal később Zelenszkij azt állította, hogy olyan rádióátjátszó állomások működnek Belarusz területén, amelyek az orosz rakéta- és dróntámadások irányítását segítik, s egyhetes határidőt adott Minszknek azok leszerelésére, mert – mint írta – ellenkező esetben az ukránok teszik majd azt meg.¹⁵ Ezt követően egy interjú során Zelenszkij visszautasította Lukasenka bocsánatkérését, és ismét azt várta el tőle, hogy távolítsák el a berendezéseket.¹⁶ Öt nappal az ultimátum bejelentése után már arról beszélt, hogy az eszközök június 22. óta nem működnek,¹⁷ azt azonban nem tudta, hogy valóban leszerelték-e azokat. Az ukrán vezérkari főnök, Olekszandr Szirszkij szerint leállították a reléket, egyet bekapcsoltak ugyan, de a jövőben nem fogják használni őket.¹⁸

Minszk hivatalosan nem ismerte el, hogy átjátszó állomások működtek volna a területén, így azt sem, hogy kikapcsolták volna azokat, így továbbra sem lehet tudni, hogy léteztek-e egyáltalán. A belarusz vezetés ismét azt hangsúlyozta, hogy a Nyugat célja a háború kiterjesztése és Belarusz bevonása a konfliktusba. Lukasenka kamerák előtt elmondta, hogy Zelenszkij embereivel folytatott megbeszélésen is kijelentette, hogy Belarusz nem kíván háborúba lépni Ukrajna ellen, ugyanakkor Oroszország stratégiai szövetségeseiként minden helyzetben Moszkva mellett fog állni.¹⁹ Egyes vélemények szerint ez a kifejtés volt az egyetlen logikus megoldása a konfliktusnak. Ha ugyanis Zelenszkij tényleg csapást mérne Belarusz területre a feltételezett tornyok kiiktatása érdekében, akkor Minszk már egy agresszor ellen élhetne a válaszcspás lehetőségével Ukrajnával szemben; ha viszont nem tenné semmit, azzal gyengeséget mutatna, ami igen hátrányos lenne a vezetői rátermettsége, valamint az ukrainai győzelmi narratíva szempontjából is. Így számára ez a forgatókönyv – miszerint Kijev bejelentette, hogy átjátszó berendezések állnak az ukrán–belarusz határon, ultimátumot adott az eltávolításukra, majd pedig arról számolt be, hogy azokat lekapcsolták

15 Volodymyr Zelenszky, „Regarding Belarus”, X, 2026.június 19., <https://x.com/ZelenskyyUa/status/2068027014641045690>.

16 Олеся Краснолуцька, „Зеленський відреагував на вибачення Лукашенка” [Zelenszkij reagált Lukasenka bocsánatkérésére], *Korrespondent*, 2026. június 21., <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4888232-zelenskyy-vidreahuvav-na-vybachennia-lukashenka>.

17 Nina Savic, „Zelensky: Belarus Halted Retransmitters for Russian Shahed Drones”, *Kyiv Post*, 2026. június 24., <https://www.kyivpost.com/post/78903>.

18 Kateryna Shkarlat, „Belarus Relay Transmitters Not Dismantled: Ukraine's Army Chief Reveals New Details”, *RBC-Ukraine*, 2026. július 2., <https://newsukraine.rbc.ua/news/belarus-relay-transmitters-not-dismantled-1782846515.html>.

19 „Лукашенко заявил, что недавно встречался с представителями Зеленского” [Lukasenka azt mondta, hogy nemrég találkozott Zelenszkij képviselőivel]. Lásd: „Политика Страны” [Az ország politikája], *Telegram*, 2026. június 25., <https://t.me/stranaua/239733>.

– a legkifizetődőbb.²⁰

A feszültség ennek ellenére nem csökkent. Zelenszkij ugyanis bejelentette, hogy az ukrán határ menti belarusz terület több helyén zajlik az Ukrajna elleni agresszió potenciális kiszélesítését szolgáló katonai infrastruktúra kiépítése.²¹ Minszkből egyértelműen jelezték, hogy az ilyen jellegű kommunikációnak és viselkedésnek következményei lesznek. Június utolsó napjaiban Lukasenka Vlagyimir Putyinnal és Hszi Csin-pinggel is találkozott. Bár a megbeszéléseknek nem Ukrajna volt a központi témája, mindkét vezető a támogatásáról biztosította a belarusz államfőt,²² aki továbbra is azt hangsúlyozza, hogy az országának ki kell maradnia a háborúból, még ha Kijev és a nyugati partnerei bele is szeretné rángatni abba.

DE KI ÉS MIÉRT AKARNÁ BELERÁNTANI A HÁBORÚBA BELARUSZT? SZÁMÍT-E MÉG A „BELARUSZ BALKON”?

A médiában több narratíva létezik Belarusz potenciális hadba lépésével kapcsolatban. Az Ukrajnának és partnereinek tulajdonított célokról, valamint azok politikai és gyakorlati vetületeiről már az első fejezetben volt szó. A másik megközelítés szerint viszont Moszkva az, amely igyekszik Belaruszt belerántani a háborúba – egyrészt, hogy Ukrajna az erői egy részét a belarusz határra kényszerüljön átirányítani a Donbászról, ahol az orosz haderő csak jelentős veszteségek árán és nagyon lassan tud előrehaladni, másrészt, hogy belarusz területről is támadást lehessen indítani Ukrajna ellen. A nyugati média viszont azt állítja, hogy Moszkva igyekszik Belaruszt berántani a háborúba, hogy ezáltal Ukrajna arra kényszerüljön, hogy átcsoportosítsa erőit a Donbászról, ahol az orosz haderő csak nagy veszteségek árán és nagyon lassan tud előrehaladni, valamint hogy Belarusz területéről támadást lehessen indítani Ukrajna ellen. Ezen a keretrendszeren belül taglalják Lukasenka moszkvai és pekingi látogatását is – Putyin arra próbálta rávenni Lukasenkát Moszkvában, hogy kapcsolódjon be a háborúba, aminek Lukasenka ellen akar állni, ezért Pekingben azt kérte

20 Анатолий Шарий, „Заявление ... ретрансляторы, которые работали на жилых домах в Беларуси, не работают” [Nyilatkozat ... azok a jeltovábbítók, amelyek Belaruszban lakóházakon működtek, már nem működnek], *Telegram*, 2026. június 24., <https://t.me/ASupersharij/56291>.

21 Володимир Зеленський, „Пост Володимира Зеленського” [Volodimir Zelenszkij bejegyzése], *Facebook*, 2026. június 25., <https://www.facebook.com/100007211555008/posts/4285041491746194/?rclid=RPyB1GwjBdiLMVjs#>.

22 „China Vows Support for Belarus’ National Sovereignty”, *Reuters*, 2026. június 29., <https://www.reuters.com/world/china/belarus-lukashenko-meets-chinas-xi-beijing-talks-2026-06-29/>.

Hszi Csinpingtől, hogy helyezzen nyomást Putyinra,²³ hogy az ne követelje Minszktől a hadbalépést, ugyanis Belaruszban igen komoly a kínai gazdasági érdekkoncentráció.

Az érvelés logikus, ugyanakkor azonnal ellentmondásba is ütközik. Ha Belarusz hadba lépése moszkvai érdek, hiszen az ukrán pozíciókat gyengítené a Donbaszban, akkor Zelenszkij miért fenyegetőzik, s segíti ezzel is elő az orosz tervek megvalósítását? További ellenérv ezzel kapcsolatban a már korábban említett körülmény is, miszerint Belarusz üzemanyaggal látja el Oroszországot és több szempontból is kiszolgálja az orosz hadsereget, de az orosz hadipart is úgy, hogy közben ezek a létesítmények biztonságban vannak az ukrán dróntámadásoktól. Hasonló minta szerint működik az ukrán ellátás is több szférában – az ukrán haderő által használt eszközök jelentős részét Ukrajnán kívül gyártják,²⁴ üzemanyag ellátása is külföldről jön,²⁵ így az orosz csapásokkal szemben teljesen védett. Ezért Minszk – leginkább annak ipari létesítményei – távol tartása a háborútól orosz katonai érdek is.

A belarusz elnök bejelentése szerint²⁶ az ország hadserege összesen hetvenezer főből áll, a karhatalmi erőkkkel és az egyéb speciális egységekkel elérheti a százezer, a mozgósítás esetén figyelembe vehető tartalékosokkal együtt pedig nagyjából a félmillió főt. A belarusz katonai doktrína²⁷ nem az offenzív műveletekre helyezi a hangsúlyt – a dokumentum szövegezéséből kivehető, hogy a reális forgatókönyv egy esetleges támadás esetére inkább a támadó csapatok feltartóztatása addig, amíg az orosz haderő nem érkezik meg.

A haderő felduzzasztása helyett pedig Minszk inkább az orosz nukleáris ernyőre bízta magát – ahogy többször is hangsúlyozta, egy Belaruszt érő

23 „ВСУ потеряли два »МиГ«, зачем Лукашенко ездил к Путину и Си, возвращение блэаутов. Итоги” [Az ukrán hadsereg két MIG-et veszített, miért ment Lukasenka Putyinhoz és Hszihez, ismét áramszünetek. Összegzés], *Strana.ua*, 2026. június 29., <https://strana.ua/media/news/508092-itohi-1587-dnja-vojny-v-ukraine.html>.

24 „Build with Ukraine: Kyiv's New Approach to Defence Industrial Cooperation with European Partners”, *OSW Commentary*, 2026. április 27., <https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/osw-commentary/2026-04-27/build-ukraine-kyivs-new-approach-to-defence-industrial>.

25 „Ukraine Imports Record Fuel Volumes as Prime Minister Presses for Lower Prices”, *Reuters*, 2026. április 8., <https://www.reuters.com/business/energy/ukraine-imports-record-fuel-volumes-prime-minister-presses-lower-prices-2026-04-08/>.

26 „Лукашенко: Беларусь в случае войны может нарастить численность войск до полумиллиона” [Lukasenka: Háború esetén Belarusz félszázezres hadsereget tud kiállítani], *Белта*, 2026. április 1., <https://belta.by/president/view/lukashenko-belarus-v-sluchae-vojny-mozhet-narastit-chislennost-vojsk-do-polumilliona-773113-2026/>.

27 „Военная доктрина Республики Беларусь” [A Belarusz Köztársaság katonai doktrínája], *Pravo.by*, 2024. április 25., <https://pravo.by/document/?guid=3871&p0=P924v0006>.

támadás esetén az agresszort nukleáris válaszcsepás fenyegeti.²⁸ Erre az orosz nukleáris doktrína valóban lehetőséget ad, s ezt Szergej Lavrov külügyminiszter is megerősítette június 23-án.²⁹

A nukleáris eszkaláció lehetőségét és a belarusz katonai fenyegetést azonban Kijevben egyelőre nem veszik komolyan. Az ukrán határvédelmi szervek közölték, hogy a kijevi vész hírek megjelenése és Zelenszkij legutóbbi bejelentése óta sem észlelnek csapatösszevonást a belarusz határ mentén – annak ellenére, hogy a hatóságok továbbra is egy esetleges invázió előkészületeiről beszélnek.

„A határunk közvetlen közelében szerencsére továbbra sem figyelhető meg sem csapásmérő egységek felvonultatása, sem a katonai alakulatok vagy haditechnikai eszközök bővítése, de a belső területeken továbbra is jelentős mértékű az orosz befolyás és a csapatok megerősítése. (...) Azokat az egységeket, amelyeket Belarusz már 2022 óta a határunk közelében állomásoztat, nem erősítették meg, a létszámuk nem növekszik, csupán az alakulatok cserélődnek időről időre, ami jelenleg is megfigyelhető” – közölte Andrij Demcsenko, a határőrszolgálat szóvivője.³⁰

A Global Firepower becslése szerint a belarusz hadsereg a hetvenedik helyen áll a listájukon szereplő 145 országból, míg Ukrajna e rangsorban a huszadik.³¹ Jelenleg csupán húsz-huszonötezer fő alkotja a belarusz szárazföldi csapatokat. A gyakorlatozásaik és a kiképzésük ellenére ők nem harcedzett katonák. Katonai szempontból tehát Belarusz hadereje a jelenlegi állapotában, felszereltségében és létszámában Ukrajna számára nem jelent egzisztenciális fenyegetést – bár tény, hogy amennyiben támadás érkezne onnan, Kijev csapatelvonásra kényszerülne a Donbaszban, mivel a frontvonal legalább ezer kilométerrel hosszabbá válna.

Ugyanakkor Belarusz területe jól látható az ukrán védelem számára, és minden fenyegető csapatmozgásról időben értesülne, ami tovább csökkenti annak a veszélyét is, hogy Oroszország ismét Belaruszt használja Ukrajna elleni felvonulási területként. A határt jelenleg mind az ukrán, mind a belarusz oldalról megerősítették, és az utakat is akadályok zárják le. A mocsaras, erdős terep pedig

28 „Lukashenko Warns Western Neighbors, Ukraine against Aggression toward Belarus”, *Belta*, 2026. április 20., <https://eng.belta.by/president/view/malo-ne-pokazhetsja-lukashenko-warns-western-neighbors-ukraine-against-aggression-toward-belarus-179312-2026/>.

29 Elena Teslova, „Russia Says Ready to Take All Measures to Protect Belarus”, *Anadolu Agency*, 2026. június 23., <https://www.aa.com.tr/en/eurasia/russia-says-ready-to-take-all-measures-to-protect-belarus/3975433>.

30 „No Troop Buildup Observed in Belarus on Border with Ukraine – SBGS”, *Interfax-Ukraine*, 2026. június 26., <https://en.interfax.com.ua/news/general/1179864.html>.

31 „2026 Military Strength Ranking”, *Global Firepower*, hozzáférés: 2026. július 8., <https://www.globalfirepower.com/countries-listing.php>.

csak néhány útvonalra korlátozná a csapatok és a technika mozgását, ami könnyű célponttá tenne minden egységet, amely azokon az utakon haladna. Az FPV és a mesterséges intelligencia által vezérelt ukrán drónok jelenlegi fejlettségi szintje és tömeges gyártása mellett a Belaruszból Ukrajna felé vezető utak azonnal halálzónává válnának minden arra közlekedő eszköz számára.³² Ez a körülmény már a jóval szerényebb ukrán lehetőségek idején is komoly gondot okozott a támadó orosz hadseregeknek.

Az egyetlen tényleges és komoly kockázat, amellyel Ukrajnában számolni kell, az, ha Belarusz az orosz légicsapásokhoz átengedné a légtér használatát, illetve egyes esetekben akár belarusz területről is indítanának Gerany és más típusú drónokat, ami tovább nehezítené Kijev és az Ukrajna nyugati területein található kritikus infrastruktúra védelmét. Ezzel az orosz haderőnek több lehetősége lenne az ukrán logisztika, elsősorban a lengyel határ irányából érkező szállítmányok megakasztására, hiszen az ország számára az egyik létfontosságúnak számító Kijev–Kovel-autóút alig 40 kilométerre húzódik a határtól. Márpedig, ha Belarusz belépne a háborúba, a belarusz–kínai gyártású Polonez rakétarendszer sorozatvetőivel minden gond nélkül el tudná érni az említett útvonalat, de több határ menti várost és akár Kijev peremét is – anélkül, hogy egyetlen katonája is ukrán területre tenné a lábát. Ukrajna egyébként is túlterhelt légvédelme szempontjából ez igen kedvezőtlen körülményt teremtené.

A jelenlegi dinamikák alapján azonban egyelőre minimális annak az esélye, hogy egy kézzelfogható casus belli nélkül Minszk akár ezt is megtenné. Ezzel ugyanis megerősítené azt a nyugati – elsősorban balti és skandináv – tézist, miszerint Belarusz társagresszorként vesz részt az Ukrajna elleni háborúban. Ez véget vetne Minszk minden olyan normalizációs kísérletének, amelyen aktívan dolgozik, és sikerült is néhány eredményt elérnie. Azokat pedig reális katonai, de leginkább egzisztenciális fenyegetés nélkül nem adná fel. Ráadásul megnyitná az utat az ukrán válaszcsepások előtt, amelyek nagy valószínűséggel rövid időn belül hatalmas károkat okoznának a belarusz iparban, energetikában és logisztikában.³³

32 „Kyiv and the Northern Frontier: Ukraine's Renewed Defences against Belarus”, *Lviv Herald*, 2026. június 18., <https://www.lvivherald.com/post/kyiv-and-the-northern-frontier-ukraine-s-renewed-defences-against-belarus>.

33 „Почему Зеленский заявляет об угрозах нападения Беларуси? [Miért állítja azt Zelenskij, hogy Belarusz támadással fenyeget?]. Lásd: „Политика Страны” [Az ország politikája], *Telegram*, 2026. május 21., <https://t.me/stranaua/236348>.

Ukrajna tehát abból az alaptézisből indulhat ki – és annak megfelelően cselekszik –, hogy az eszkalációs retorikájának nem lesznek tényleges következményei, de amennyiben mégis, azok csak korlátozott hatással lennének az általános háborús dinamikákra. A kockázat vállalása viszont lehetőséget biztosítana Belarusz teljes elszigetelésére, a trumpi normalizációs folyamat megfordítására (ami annak az orosz normalizáció esetleges mintájaként történő felhasználását is levinné a napirendről), valamint az orosz hadiipar és hadsereg egyik fontos kiszolgálójának a kiiktatására. Nem hanyagolható el az sem, hogy Belarusznak a háborúban való részvétele potenciálisan társadalmi nyugtalanságot szülne az országban, és némi külső katonai támogatással kaput nyithatna egy rendszerváltásnak,³⁴ s azzal nemcsak egy régi balti és lengyel külpolitikai cél valósulna meg, hanem Oroszországot is megfosztaná a legfontosabb és a legközelebbi tényleges szövetségésétől. Ha ezt meg tudná valósítani Ukrajna, Zelenskijjel az élén, akkor már nem csupán az európai biztonsági architektúra fogyasztójaként, de annak aktív alakítójaként léphetne fel,³⁵ s szertefoszltná minden szkeptikus nyugati partnerének a véleményét, akik egy esetleges orosz feltételek melletti rendezést szorgalmaztak volna.

KÖVETKEZTETÉSEK

Ukrajna számára a Belarusszal való eszkaláció továbbra is prioritás. Rövid távon azzal kívánja meggátolni – a balti–skandináv–brit „héjákkal” karöltve – a Trump-adminisztráció által vezetett, Minszkkal való részleges normalizációt, amely a későbbiekben akár orosz viszonylatban is minta lehetne. Hosszú távon pedig egy olyan stratégiai cél vezérelheti, amely szerint Ukrajna már nem az európai biztonság haszonélvezője, hanem annak az alakítója tud lenni.

A Belarusszal szembeni fellépésével tovább emeli a tétet és azt demonstrálja, hogy már nem „csak” Oroszországtól védi meg fizikailag Európát, de egy régóta megoldásra váró belarusz problémát is képes lesz megoldani a jövőben, ma pedig hathatósan gátolja meg Minszket minden, a NATO-val szembeni ellenséges lépéstől. A játszma balul is elsülhet. Ukrajna nemcsak egy esetleges orosz vertikális eszkalációt kockáztat (amelynek lehetnek horizontális kilengései is), hanem egy olyan helyzetet generálhat, amelyben

34 Анатолий Шарий, „Как Беларусь »вступят в войну« [Belarusz hogyan „csatlakozik a háborúhoz”], YouTube, 2026. május 29., <https://www.youtube.com/watch?v=StNwb2kp6ZU>.

35 Jarábik Balázs, „Belarus Is a Test Case for Ukraine's New Role in the Region”, *Carnegie*, 2026. június 17., <https://carnegieendowment.org/russia-eurasia/politika/2026/06/ukraine-belarus-new-role>.

az EU akaratlanul is belesodródik a saját biztonsága kérdésének az Ukrajnának történő kiszervezésébe. A külpolitika alakítása terén ez már megtörtént. Míg a geopolitika „régi motorosai” Európa biztonsági architektúrájának a sakktábláján továbbra is sakkoznak, addig Kijev merészen pókerezik rajta, és az eddigiek alapján nyeresre áll.

**MAGYAR
KÜLTÜGYI
INTÉZET**